

Jõeprügi seire Pirita jõel

Vahearuanne II

Mai 2025

Uuringu teostaja:
SA Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus

Sisukord

1.	Jõeprügi seire Pirita jõel	3
1.1	Seire asukoht.....	3
1.2	Seire üldandmed	3
2.	Tulemused	4

1. Jõeprügi seire Pirita jõel

Jõeprügi seire eesmärk on hinnata jões tekkiva prügi liigilist koostist ja kogust, et saada ülevaade merre jõudva prügi tekkest ja koostise muutustest ajas. Jõeprügi seire tulemused annavad sisendi uute jõe- ja mereprügi tekke meetmete kujundamisel ja rakendamisel. Ühtlasi annavad seire tulemused sisendi uue perioodi Tallinna jäätmekava koostamiseks.

Seire viiakse läbi kolmel järjestikusel aastal, kokku viiel korral. 2024. aastal toimus seire 3.–8. oktoobril. 2025. aasta kevadhooaja seire oli 23.–27. aprillil. Järgmised seired toimuvad 2025. aasta suvel ja sügisel ning 2026. aasta kevadel, suvel ja sügisel.

1.1 Seire asukoht

Pirita jõgi on 105 km pikkune jõgi, mis suubub Tallinnas Pirita linnaosas Tallinna lahte. Pirita valgala pindala on 799 km² ja pikaajaline keskmine vooluhulk 7,38 m³/s¹. Jõgi voolab peamiselt läbi metsade ja muude looduslike alade, kus inimasustus on hõre. Ka Tallinna linna territooriumil voolab jõgi peamiselt läbi rohe- ja puhkeala.

Pirita jõe prügi seire asukoha (uuringuala otsapunktide) koordinaadid (Foto 1):

59°27'51" N, 24° 50' 5" E

59°46'42" N, 24°83'49" E

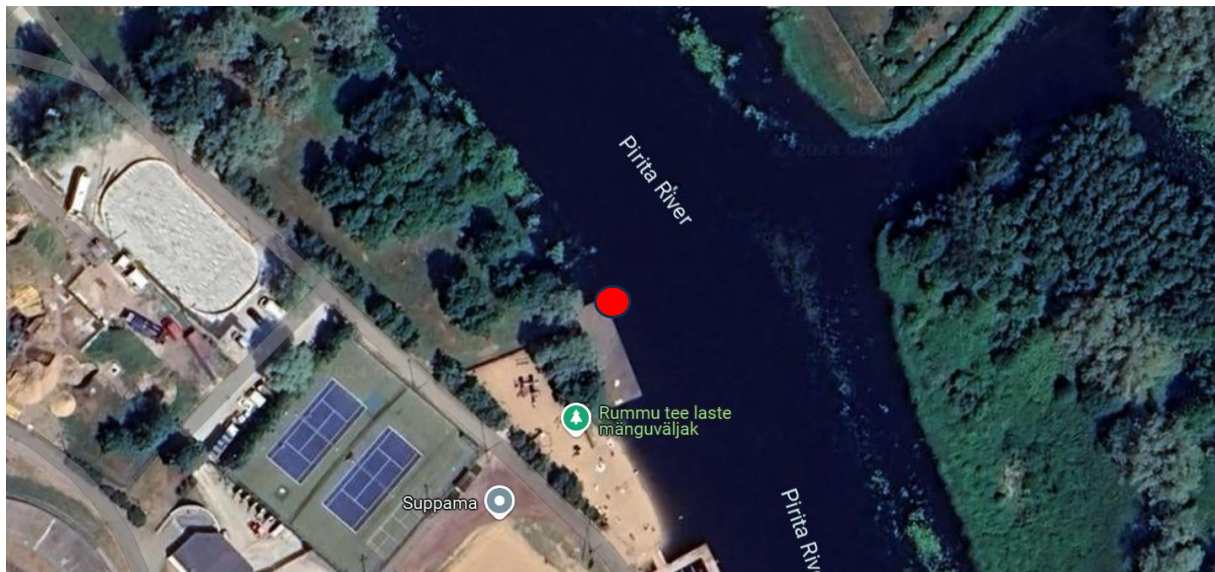

Foto 1. Pirita jõe prügi seire asukoht (märgitud punasega)

1.2 Seire üldandmed

Poom paigaldati Pirita jõele 23.04.2025 (Foto 2). Seire viidi läbi 24.–27.04.2025, kokku neljal päeval. Prügi koguti kokku iga 24 tunni tagant (kokku neli korda).

¹ Keskkonnaagentuur. Pirita jõgi: Kloostrimetsa hüdromeetriaajaama vooluhulk, <https://www.ilmateenistus.ee/siseveed/ajaloolised-vaatlusandmed/>

Foto 2. Prügi kogumise poom

2. Tulemused

Seire käigus kogutud prügi esemed on toodud fotodel 3–6.

Foto 3. Proov 1 (24.04.2025)

Foto 4. Proov 2 (25.04.2025)

Foto 5. Proov 3 (26.04.2025)

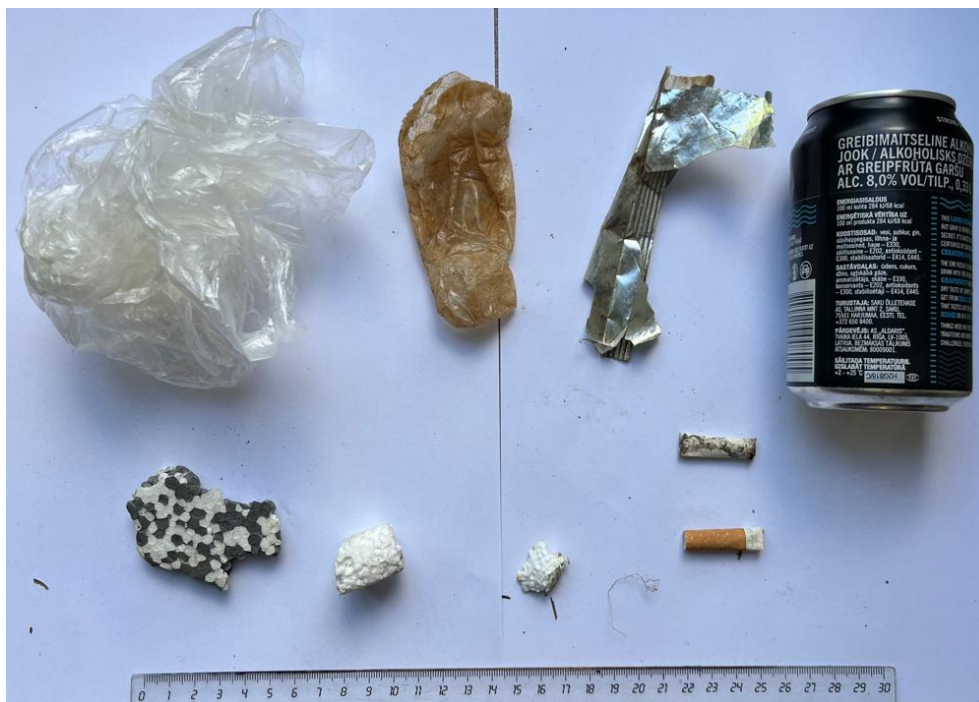

Foto 6. Proov 4 (27.04.2025)

Tulemuste analüüsimiseks kasutati Euroopa Liidu ühtset makroprügi klassifikatsiooni.²

Kõige enam esines seire jooksul polüstüreenist (vahtplastist) soojustusmaterjali tükke (keskmiselt 3,75 tk/päev) ja suitsukonisid (1,75 tk/päev) (Tabel 1).

Tabel 1. Seires kogutud jõeprügi esemete keskmine arv (tk/päev) ja koguse osakaal leitud prügi hulgas

Nimetus	Keskmine kogus tk/päev	Koguse osakaal
polüstüreenist (vahtplastist) soojustusmaterjal, sh PUR vaht	3,75	36,59%
suitsukonisid (filtriga)	1,75	17,07%
väikesed plastkilekotid	0,75	7,32%
muud määratlemata plastist esemed	0,50	4,88%
metallist joogipurgid	0,50	4,88%
plastist joogipudelid, >0,5 l	0,25	2,44%
tugevast plastist toidukarbid, v.a vahtplast	0,25	2,44%
tugevast plastist joogitopsid/kaaned	0,25	2,44%
plastnõud (söögiriistad)	0,25	2,44%
plastpakendid (kommipaberid, krõpsupakid)	0,25	2,44%
plastist korgilukk/plastkorgi kinnitusrõngas	0,25	2,44%
ärarebitavate plastkilekottide kinnitusjäädid	0,25	2,44%
suitsupakiümbrised (plast), tubakatopsid	0,25	2,44%
klaaspudelid	0,25	2,44%
metallist korgid, kaaned ja tõmmitsad	0,25	2,44%
paberist toidupakendid (nõud, karbid, übrispaberid, joogipakendid)	0,25	2,44%
paberitükid	0,25	2,44%
KOKKU	10,25	100,00%

² Fleet, D., Vlachogianni, T. and Hanke, G., [A Joint List of Litter Categories for Marine MacroLitter Monitoring](#), EUR 30348 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021 (tõlge: [Tartu Ülikool Eesti mereinstituut](#), 2024).

Materjalipõhiselt oli kõige enam plastesemeid (keskmiselt 8,75 tk/päev). Metall- ja paber- ja klaasesemete arv jäi alla ühe eseme päevas (Tabel 2).

Tabel 2. Seires kogutud materjalitüüpide keskmine arv päevas (tk) ja osakaal (%) leitud prügi hulgas

	Keskmine kogus tk/päev	Koguse osakaal
plast	8,75	85,37%
metall	0,75	7,32%
paber	0,50	4,88%
klaas	0,25	2,44%
KOKKU	10,25	100,00%

Suurima keskmise kaaluga päevas olid suured esemed: klaaspudel (95,70 g/päev), plastist toidukarp (10,00 g/päev) ja joogipudel (9,94 g/päev) ning alumiiniumist joogipurgid (6,98 g/päev) (Tabel 3).

Tabel 3. Seires kogutud jõeprügi esemete keskmine kaal päevas (g) ja osakaal (%) leitud prügi hulgas

Nimetus	Keskmine kaal g/päev	Kaalu osakaal
klaaspudelid	95,70	73,72%
tugevast plastist toidukarbid, v.a vahtplast	10,00	7,70%
plastist joogipudelid, >0,5 l	9,94	7,66%
metallist joogipurgid	6,98	5,37%
polüstüreenist (vahtplastist) soojustusmaterjal, sh PUR vaht	3,09	2,38%
paberist toidupakendid (nõud, karbid, ümbrispaberid, joogipakendid)	0,97	0,75%
väikesed plastkilekotid	0,91	0,70%
metallist korgid, kaaned ja tõmmitsad	0,50	0,39%
plastnõud (söögiriistad)	0,50	0,39%
suitsukonid (filtriga)	0,41	0,32%
tugevast plastist joogitopsid/kaaned	0,32	0,24%
plastist korgilukk/plastkorgi kinnitusrõngas	0,17	0,13%
muud määratlemata plastist esemed	0,12	0,09%
plastpakendid (kommipaberid, krõpsupakid)	0,08	0,06%
suitsupakiümbrised (plast), tubakatopsid	0,08	0,06%
ärarebitavate plastkilekottide kinnitusjäädgid	0,05	0,04%
paberitükid	0,02	0,02%
KOKKU	129,83	100,00%

Materjalipõhiselt oli suurima kaaluga klaas (keskmiselt 95,70 g päevas), millele järgnesid plastist (25,66 g/päev), metallist (7,48 g/päev) ja paberist (1,00 g/päev) esemed (Tabel 4).

Tabel 4. Seires kogutud materjalitüüpide keskmine kaal päevas (g) ja osakaal (%) leitud prügi hulgas

	Keskmine kaal g/päev	Kaalu osakaal
klaas	95,70	73,72%
plast	25,66	19,76%
metall	7,48	5,76%
paber	1,00	0,77%
KOKKU	129,83	100,00%